

2301000104030562
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF ARTS (SECOND YEAR)
(FOURTH SEMESTER)
ECONOMICS : IX LEVEL 3
INDIAN ECONOMY

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

a. Name of the Examination : **BACHELOR OF ARTS (SECOND YEAR) (FOURTH SEMESTER)**

b. Name of the Subject : **ECONOMICS : IX LEVEL 3 INDIAN ECONOMY**

c. Subject Code No : **2301000104030562**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.

3. Figures to the right indicate full marks of the question.

4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 (A)નીચે આપેલ બહુવિકલ્પ પ્રશ્નમાથી યોગ્ય વિકલ્પની પસંદગી કરો.

10

Choose the correct option from the question given below.

(1) આર્થિક સુધારણા કાર્યક્રમનો આરંભ ક્યારથી થયો?

When did the economic reform program in India begin?

(A) 1980

(B) 1991

(C) 1985

(D) 1990

(2) ભારતમાં ખાનગીકરણ માટે સરકારે કયો માર્ગ અપનાવ્યો છે?

What path has the government taken for privatization in India?

(A) ઉદારીકરણ

(B) વિનિવેશીકરણ

Liberalisation

Disinvestment

(C) અમલીકરણ

(D) વૈશ્વિકરણ

Implementation

Globalisation

(3) કૃષિક્ષેત્ર હાલમાં કામ કરતી વસ્તીના ____ લોકોને રોજગારી પૂરી પાડે છે?

Doses agriculture currently employ _____% of the working

population?

(A) 70 %

(B) 60%

(C) 55%

(D) 72%

(4) વૈશ્વિકરણના લીધે વિવિધ દેશો વચ્ચે આવકની અસમાનતામાં ____ થયો છે
Due to globalization income inequality between different countries
Is ____.

(A) ઘટાડો

Reduction

(C) સમાન

Same

(B) વધારો

Increase

(D) ઉપર માથી કોઈ નહિ

None of the above

(5) 2010 માં વિશ્વની કુલ નિકાસોમાં ભારતનો હિસ્સો _____ જેટલો હતો.
India's share in total world exports in 2010 was _____.

(A) 1.4%

(C) 3.2%

(B) 1.5%

(D) 1.8%

(6) ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રે રાજ્યની ભૂમિકા હવેથી નિયંત્રક તરીકે નહિ પણ
_____ તરીકેની રહેશે.

The role of the state in the industrial sector will henceforth be not As a control but as a _____.

(A) સહાયક

Supportive

(C) કર્તા

Kahah

(B) મિત્ર

Friend

(D) ઉપયુક્ત તમામ

All of the above

(7) જુલાઈ 1991 માં વિદેશી ચલણના સંદર્ભમાં રૂપિયાનું અવમૂલ્યન કેટલા ટકા
કરવામાં આવ્યું?

What percentage of rupee was devalued in July 1991 in terms of Foreign exchange?

(A) 20%

(C) 13%

(B) 10%

(D) એકેય નહિ

None of the above

(8) ગરીબાઈના નિર્દેશકોમાં કોનો સમાવેશ થાય છે?

Who is included in the indicators of poverty?

(A) સાક્ષરતાનું નીચું પ્રમાણ

Low literacy rate

(C) આવકની વહેંચણીનું અસમાન માળખું

Uneven structure of income distribution

(B) કુટુંબનું મોટું કદ

Large family size

(D) ઉપયુક્ત તમામ

All of the above

- (9) ભારતમાં ઔદ્યોગિક બેરોજગારી માટેનું મુખ્ય કારણ કયું?
What is the main cause of industrial unemployment in India?
(A) મંદ ઔદ્યોગિક વિકાસ (B) શિક્ષણ
Slow industrial development Education
(C) ગરીબી (D) ઉપયુક્ત તમામ
Poverty All of the above

- (10) અન્નસુરક્ષા ધારો ક્યારે પ્રસાર કરવામાં આવ્યો?
When was the food security Act passed?
(A) 2013 (B) 2014
(C) 2015 (D) 2012

B. નીચેની ખાલી જગ્યા પૂરો.

5

Fill in the blank below.

- (1) ભારતમાં ખાનગીકરણ માટે સરકારે _____ ની નીતિ અપનાવી છે.
Government has adopted a policy of _____ for Privatization in India.
- (2) 21મી સદીમાં ભારતને સ્માર્ટ સિટી કરતાં _____ ની વધુ જરૂર છે.
In the 21st century, India needs _____ more than smart cities
- (3) વિદેશ વેપારને આર્થિક વિકાસના એક _____ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
Foreign trade is known as one of the _____ of economic Development.
- (4) ગરીબાઈની રેખાનો ખ્યાલ સર્વપ્રથમ _____ એ આપ્યો.
The concept of poverty line was first given by _____.
- (5) B. P. L. નું પૂરું નામ _____
Full name is B.P.L. _____

Q.2 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો.

10

Answer the following question briefly.

- 1) વૈશ્વિકરણથી ભારતીય અર્થતંત્રને ક્યા ક્યા લાભ થાય છે તે જણાવો.
State the main benefits of globalization to the Indian economy.
- 2) ખાનગીકરણ એટલે શું? તેની વિવિધ પધ્ધતિ જણાવો.
What is privatization? State the various methods of privatization.

- 3) રુપિયાની રૂપાંતરણીયતા એટલે શું? તે ક્યારે કરવામાં આવી હતી?
What is convertibility of rupee? When was it done?
- 4) સાપેક્ષ ગરીબાઈ અને નિરપેક્ષ ગરીબાઈ એટલે શું?
What is relative poverty and absolute poverty?
- 5) રોજગારીની સ્થિતિસ્થાપકતા એટલે શું? તેમાં થયેલા ઘટાડા માટેના મુખ્ય બે જવાબદાર કારણો જણાવો.
What is employment resilience? State the two main reasons Responsible for its decline.

Q.3 આર્થિક સુધારણા કાર્યક્રમની ગરીબાઈ અને બેરોજગારી પરની અસરો તપાસો. **13**
Examine the effects of economic reform programs on poverty and Unemployment.

અથવા
OR

આયોજનકાળ દરમિયાન અપનાવાયેલી નિકાસનીતિના ક્યા ક્યા મુખ્ય હેતુઓ રહ્યા છે? આ હેતુઓ સિધ્ધ કરવા માટે લેવાયેલા પગલાંની સમીક્ષા કરો. **13**
What were the main objectives of the export policy adopted during the Planning period? Review the steps taken to achieve these objectives.

Q.4 ટૂંક નોંધ લખો (કોઈ પણ બે) **12**
Write short notes: (any two)

- 1) વિકાસમાન અર્થતંત્ર માટે વિદેશ વ્યાપારનું મહત્વ.
Importance of foreign trade for a developing economy.
- 2) આયાતનીતિના હેતુઓ
Objectives of import policy.
- 3) ભારતમાં ગરીબાઈના કારણો
Causes of Poverty in India.
- 4) ભારતમાં બેરોજગારીની સમસ્યાનું સ્વરૂપ.
Form of unemployment problem in India.

*****